

The Tree of Man And The Fundamental Dimensions of Biosynthesis

By David Boadella

עץ האדם והמימדים הבסיסיים בביוסינתזה

מאת דיוויד בואדלה

תרגום: מיכל טסל

מבוא

סמל עץ החיים, שעמד במרכז העולם, עתיק כמיתולוגיה. עץ החיים שהשתרע בין שמיים וארץ שינה צורתו והפך לעץ האנושות, גופו של היצור האנושי, הממוקם בין האדמה תחת רגליו והשמיים מעל לראשו. בהצגתי את המימדים הבסיסיים בביוסינתזה, אשתמש במטאפורה זו של העץ כשלד מאחד, שיעזור להבין את הקשר בין החלקים השונים בעבודתנו המשותפת.

1. זרמי חיים (Lifestreams): שורשים של התגלמות

העץ עוגן באדמה בעזרת שורשיו, המספקים לו הזנה חיונית. במיתולוגיה הנורדית עץ העולם הקדוש היה בעל שלושה שורשים, מהם נבעו מעיינות החיים ודרכם זרמה האנרגיה לגוף העולם. בביוסינתזה, שלושת שורשי העץ מקבילים למה שקראתי שלושת זרמי החיים. אני מאמין שכולם בביוסינתזה מכירים את מושג היסוד הזה, הבא מתחום האמבריוולוגיה המעשית: שלושת השפופרות של ההיווצרות הגופנית שלנו, הבונות את הרקמות הפנימיות, האמצעיות והחיצוניות בגוף. שלושת זרמי-ההרגשות (affect-streams) הקשורים לזה הם: זרם ההרגשות הקשור לקבלת הזנה טובה בהיבט הפיסי והרגשי, זרם ההרגשות הקשור לתנועות חופשיות וחניניות, וזרם ההרגשות הקשור למגע מענג בעור ובאיברי החישה. כל שלושת זרמי-ההרגשות הללו יכולים כמובן להיות טעונים באופן שלילי: קומת הקרקע הגופנית של הנזירה היא כולה בנוגע לכך: הכיווצים והלחצים בתוך המערכות האורגניות וביניהן, כאשר האינטגרציה בין שלושת הזרמים הופכת למפוצלת ותפקודה לקוי.

שלושת הזרמים מקורקעים בצורתנו הגופנית (מורפולוגיה) ובפיסיולוגיה שלנו ובאים לידי ביטוי במטבוליזם האנרגטי שלנו: בתחום הפסיכולוגי הם הופכים לשלושת תחומי העניין הגדולים: מה קורה במערכת הרגשית, מה קורה בהתנהגות שלנו כמו גם בתנוחות הגוף ודפוסי הפעולה שלנו, וכן מה מתרחש באופן בו אנו חשים את העולם ומוצאים בו הגיון: אנו קוראים לזה ה-ABC של ביוסינתזה: Affect, רגש, Behavior התנהגות, Cognition הכרה.

שורשי העץ שואבים הזנה, הנעה בתעלות במעלה העץ, וכך מזינים את האורגניזם כולו ברמות הוויה מאונכות רבות. באופן דומה, שלושת זרמי החיים קשורים לרמות מידע מהדהדות בכל רמות ההוויה שלנו:

אנו יכולים להבחין בין שלוש צורות של שפה: שפה שמתארת אירועים, מה קרה, שפה שמתארת רגשות, ושפה שמתארת אמונות ועמדות.

זהו עקרון זרמי החיים כפי שהוא ממופה בשפה. במסורות הרוחניות אנו מוצאים הדרכה בסיסית אודות הטבע תלת-הצדדי של האדם. יש לזה קשר לתורת השילוש הקדוש בנצרות שהולכת אחורה עד למיתוס המצרי של אוסיר, הורוס ואיסיס. אוסיר, המלך הגוסס, סמלו בגוף הוא בעמוד השדרה, ציר התנועה. הסמל שלו היה עץ.

אנו זוכרים שישו נצלב על עץ, אולם אותו העץ הפך לסמל של תחיית המתים, כפי שנעשה קודם לכן במקרה של אוסיר. איסיס, בת הזוג שלו, סמליה היו גלים וכנפיים המתקשרים לנשימה ולריאות. עין, העין של הבהירות, סימלה את הורוס בנם. כאשר הבהירות טושטשה דיברו על המסכה של הורוס, הפנים השקריות המחביאות את העצמי האמיתי. במסורת הבודהיסטית אנו זוכרים שבודהה קיבל הארה תחת עץ. הטיבטים הביאו לנו את המושג של שלושת המדריכים, ערוצי הראה שניתן לראותם כרמת הביטוי הגבוהה ביותר לשלושת זרמי החיים: אלו הם חמלה, הרגשות כלפי האחר, פעולה מתוך חמלה, התנהלות טובה ביחס לאחר, וחכמה: תובנות לגבי עצמך, לגבי אחרים ולגבי העולם.

2. שדות החיים: רמות של ביטוי

מתוך שורשי העץ צומח הגזע האנכי שהוא החלק המרכזי של גוף העץ. הגזע עולה מתוך הקרקע ונמתח מעלה לכיוון האור.

בגוף האדם אנו גם מדברים על גזע (trunk) (הערת המתרגמת: מרכז הגוף ללא הגפיים והראש), ובסיס גזע הגוף נחשב למרכז השורש של הגוף. הגזע בגוף מוחזק יחד על ידי עמוד השדרה, הציר של המערכת המוטורית, והתעלה עבור העצבים המוטורים, עצבי החישה והמערכת הווגטטיבית הנלווית. לאורך עמוד השדרה נמצאים שבעה צמתים טבעיים בהם עמוד השדרה מתכופף ומתקל. בצמתים אלו ממוקמים מרכזי מערכת האנרגיה המעודנת, כשהם מקושרים אל הבלוטות המרכזיות בגוף. גזע עמוד השדרה הוא הציר המאחד המרכזי של הגוף, הנמתח מהאגן ועד למוח, כשהוא עובר דרך מרכזי העצבים המווסתים עיכול ומיניות, משם לאלו ששומרים על האיזון בלב, ומשם אל הגרון והשפה, העינים והראיה, האזניים והשמיעה, ולבסוף למוח עצמו, פיסת החומר המורכבת ביותר הקיימת בטבע.

בביוסינטזה אנו קוראים לרמות הביטוי, הקשורות למקטעים אנכיים שונים לאורך עמוד השדרה, בשם "שדות חיים". מיניות היא שדה חיים. שפה היא שדה חיים. המטופל שבא אלינו לטיפול מציג את בעייתו באחד או יותר משדות החיים הללו: שדה החיים נותן לנו דרכים שונות דרכן ניתן להגיע אל הבעיה שלו: אנו יכולים לבחור אם לעבוד עם שדה החיים של תנועה (הנקרא השדה המוטורי), או עם שדה החיים של מערכת האמונות, או עם המורכבות של ההעברה. העבודה הטיפולית מחפשת לנוע מעלה ומטה בין שדות החיים, תוך שהיא עוזרת לאדם להגיע ליותר אינטגרציה בתוכו, עוזרת לתקשורת פנימית ולהעברת מידע, כבסיס לפתירת בעיות, מתחים, וסיבוכים במערכות היחסים האישיות. שדות החיים תואמים לנקודות במה שאנו קוראים ההקסגרמה (מתרגמת: כוכב בעל ששה קודקודים) של ביוסינטזה, שאלו נתיבי גישה טיפוליים שונים: למשל עבודה עם חלומות בכדי להגיע אל הנשימה; או עבודה על בהירות רגשית, כדי להביא לשחרורה של תחושה רוחנית עמוקה יותר.

3. קווי-חיים: רשתות של התחברות

העץ אינו עומד לבדו: הוא אורגניזם ביער של אורגניזמים אחרים. העץ מפריח פרחים, ומושך אליו חרקים. הוא שולח נבגים לארבע רוחות השמיים. הוא יכול להפרות ולהיות מופרה. העלים שלו מהווים חלק מקרקעית היער ומספקים הזנה לעצים אחרים. העץ הוא חלק ממערכת אקולוגית. גם האדם אינו עומד לבדו.

יש לו קווי חיים של מערכות יחסים הנפרשות אחורה טרם זמנו דרך הוריו ואבותיו. עשרים דורות של השפעה, ואנו חזרה באמצע ימי הביניים. מספר האנשים באולם זה, אם כל אחד מייצג דור אחד, לוקח אותנו אחורה לתקופה טרם בניית הפירמידות במצרים, לשחר הציביליזציה והתרבות.

יש לנו קווי חיים שנמתחים אחריו: הילדים שלנו, הנכדים שלנו, לא רק אלו שאנו מולידים באופן פיסי, אלא גם אלו שאנו יוצרים באופן מקצועי: שושלת היוחסין של תנועות טיפוליות, של העברה תרבותית. אחרי כן יש לנו את קווי החיים עם בני זמננו, קשר מיני עם בני זוג, כל התהליך העצום של יצירת מרחב שיתופי עם יצור אנושי אחר, הפשרה שבין אוטונומיה ותלות, הפרדות והימזגות.

תלמידה שלי לשעבר וקולגה מאנגליה התוותה מודל עשיר אודות מערכת היחסים הטיפולית, ובו חמישה היבטי מפתח, שבכל אחד מהם ייתכנו שני עיוותים קוטביים. איני יכול להיכנס לפרטי המודל, אך אציין בקווים כלליים את חמשת סוגי היחסים אותם היא מתארת. כל אחד מהם חשוב בטיפול, כמו גם במערכות יחסים אנושיות רגילות.

ראשית היא מתארת את ההתקשרות הטיפולית (working alliance), מערך הקרבה בטיפול. חוזים, בין אם הם נעשים בכתב או באופן מילולי, הם הסכמים בהם מתרגלים אחריות. חוזה שמופר יוצר סדקים במסגרת. המסגרת משמשת מיכל להכלת ארבעת הסוגים האחרים של מערכות יחסים.

שנית, יש את חברנו הוותיק יחסי העברה. מה שמועבר אלו עמדות ישנות, רגשות, וציפיות ששייכים לעבר ומועברים להווה: זו צורה של התניה שמגבילה את האפשרויות בהווה. בעבודה עם העברה עובדים על הפיכת ההתניה למודעת ועוזרים לאדם לנוע מעבר לה. אולם לא כל מערכת יחסים היא העברה.

שלישית, יש את מה שהקולגה שלי קוראת היחסים האמיתיים. זהו השוויון האנושי בין שני אנשים שהוא מעבר לתפקיד שלהם. יש מקום לכעס אמיתי מהמטפל למטופל ולהיפך, שאינו חייב להיות התניה מהילדות. יש מקום לתחושת אובדן אמיתית כאשר מטופל עוזב לאחר 5 שנות טיפול. עלינו להיות זהירים מלפרש כל רגש אמיתי כתוצאה מצומצמת הנובעת מגורם מהילדות.

רביעית, יש את היחסים ההתפתחותיים (developmental relationship), שהם גורם מפתח בביוסינתזה, בו עובדים עם דפוסי צמיחה התפתחותיים. יחסים אלו עוזרים לאחר לפתח כישורים חדשים. זו בניית העתיד, ולא חיפוש העבר.

ולבסוף, יש את רמתו הרוחנית של הקשר. התכנסות שני יצורים אנושיים כהזדמנות ומפגש ייחודיים, שלעולם לא התרחשה קודם לכן באופן זהה ולעולם לא תתרחש שוב באותו אופן בדיוק. הקסם והמיסתורין של הנוכחות, המודעות הנומינלית לגבי קרקע עמוקה יותר, התומכת במערכת יחסים שמסוגלת ליצור איתה קשר.

4. תמונת נוף החיים: דפוסי חוויה

לעץ יש טבעות. בכל שנה הגזע מתרחב ומוסיף טבעת חדשה. עץ הסקויה העצום מקליפורניה, שרוחבו מספיק כדי שמכונית תעבור דרכו, הוא בעל 4000 טבעות. כל טבעת קובעת שכבה חדשה של היסטוריה. אורך חיי העץ מוצפן בטבעותיו.

האדם, בתקופת חייו, מתגלם לתוך תא מופרה שמכפיל עצמו שוב ושוב סביבות 32 פעמים, עד אשר יש אלפי ומיליוני תאים.

מהתקופה הפרהנטאלית (לפני הלידה) האדם מגיח דרך תעלת הלידה אל הקיום שלאחר הלידה: כל מה שהתרחש מהלידה ועד ליום רביעי, ה-21 באפריל, 1998. אך יש לנו פנטזיות, חלומות, כיסופים ותוכניות לגבי מה שעתיד לבוא: אנו בונים את מה שסטנלי קלמן קורא לו הגוף הארוך של הזמן (the long body of time), המתפתח לקראת איזו נקודה עתידית, כשהוא מונע באופן מודע או עיוור: זו התקופה שלפני המוות שלנו: כל מה שעוד ממתין לנו בחיים אלו.

לבסוף יש את מקטע החוויה שלאחר המוות, אליו יש לנו גישה דרך חלומות, חזיונות ארכיטיפיים, ודרך מה שנקרא זיכרונות מחיים קודמים או תסריטי גלגול נשמות: הדימויים שלנו סביב המוות ומה שעשוי להימצא מעבר לו. היסטוריה, וההיסטוריה שעתידה לבוא, מה שאנו קוראים לו עתיד, מעורבבים עם דימויים, צבעים מתפיסות של אחרים.

זיכרון הוא ערבוב של עובדה ופיקציה: חוויות משמעותן מה שעברנו בחיים, זו תערובת של האובייקטיבי והסובייקטיבי והאינטר-סובייקטיבי. זה מה שאני קורא לו תמונת נוף החיים, הסיפורים שאנו מספרים לעצמנו אודות מהיכן באנו ולאן אנו הולכים, החלומות שלנו, חזיונות העבר, חזיונות העתיד, השטיח הרקום שאנו טווים מחיינו, תהלוכת הראווה של התגלמותנו.

בעבודה עם זיכרון, באמצע הוויכוח אודות זיכרון שיקרי, עם קוטביותו בין עובדה ופיקציה, אנו מנסים בעבודת נמלים להוציא החוצה את משמעויות החוויה, ולעזור למטופל לתחום מחדש משמעויות אלו, כך שהוא הופך לסוכן מודע בדרמה הפרטית שלו, ולא רק קורבן של אנשים אחרים, או קורבן של כוחות עיוורים שזרקו אותו אל הקיום.

תמונת נוף החיים משמעותה הצורות של סיפור חיי האדם, כולל חלומותיו, ציוריו, הפואמות שלו, שירי הנצחון והייאוש שלו. זהו האזור שבו שירה וטיפול, מוסיקה וטיפול, דרמה וטיפול, חופפים ומפרים זה את זה.

5. צורות חיים: מבנים של אינטגרציה

לעץ יש ענפים. וילהלם רייך כתב: עץ עקום לעולם לא צומח ישר. עצים יכולים להיות מעוותים או מעוצבים היטב. הם יכולים להיות שדופים ונבולים בשל תנאים קשים, או הם יכולים להיות אובייקט יופי עוצר נשימה. צורת העץ קשורה למבנה שלו:

הפרופורציות של ענפיו, האיזון של הווייתו. בפסיכותרפיה יש לנו את מושג המבנה, והגנות המבנה. כאשר יש מעט מדי מבנה באדם חסרה הלכידות והבהירות (coherence), ויש נטייה להתפרק. המבנה חסר. הצורה הקיצונית של זה היא מצב פסיכוטי, המלא בבלבול וחוסר קשר (incoherence). אנרגיות עוצמתיות נעות, או קופאות, אך האדם אינו מסוגל לסדרן למבנה, או לשלב את הכאב בחייו.

מצב גבולי (borderline state) הוא מצב ללא גבולות. אדם ללא גבולות מרגיש שאין לו עור: הוא כמו עץ שקליפתו נקרעה ממנו, פגיע מדי, ונעשה חולה רגשית בקלות. פסיכותרפיה עוסקת רק עם רמות מבנה המגיעות עד למה שנקרא האדם הנורמלי, שיש לו מבנה נורמלי, מה שרייך קרא הומו-נורמליס (Homo normalis).

האם זה כל משמעות הפסיכותרפיה? טכניקה כדי להפוך אותנו לנורמלים? יש לקוות שלא, ויש לנו מונחים כגון "אינדבידואציה" שמשמעותו להפוך לבלתי מפוצל (undivided). כאשר אלכסנדר לואן רצה למצוא מטאפורה לפיצול שבאדם, הוא לקח גזע כרות חצוי בעזרת גרזן. אינדבידואציה זה ריפוי הפיצול, גישור הפערים באינטגרציה שלנו, להפוך לשלם יותר. עץ האדם בקבלה, עם אפנות (modalities) העליון והתחתון, הימני והשמאלי, הוא סמל לשלמות האדם. בביוסינתזה עובדים רבות עם רעיון הקוטביות, קיצוניות הקבעון בקצה זה או אחר, והפעימה בין שני הקצוות. קיימות רמות מבנה שהן גבוהות יותר מלהיות נורמלי, אך הן אינן מבנים מגושמים העשויים במסה, או היבטים של האגו, אלא מבנים עדינים במערכת האנרגיות המעודנות. מדיטציה היא דרך של כוונן-עדין, ולכן מארגנת מחדש את שדה האנרגיה. אם כך צורות החיים קשורות לשלבי הקוהרנטיות השונים שהאדם עובר בהתפתחותו בחייו, והיא קשורה לצמיחה האישית והרוחנית שלו, ולא להזדקנותו על ציר הזמן.

בעבודה עם צורות חיים אנו מעוניינים לעזור לאדם להתקדם בחייו, להתפתח בנתיב שלו, לפתח יותר רגישות כלפי אפשרויות וכיוונים חדשים, ולהיות פחות מרוצה מרמות קודמות של התאמה והסתגלות.

6. קרקעות החיים: יסודות של תמיכה

שורשי העץ נעוצים עמוק באדמה. השתרעותם תחת הקרקע עמוקה כמו התפרסות הענפים מעל הקרקע. העץ עוגן באדמה, שואב לחות מהגשם, בגומעו אלפי ליטרים ביום. בביוסינתזה אנו מתייחסים לצורות קרקע רבות. הראשונה שבהן היא כמובן הקרקע הגופנית, היציבות שלנו על הקרקע, תחושת ההשתרשות בעולם או העדרותה. אולם קרקוע פסיקלי זה הוא רק הסוג הראשון של קרקוע. יש קרקוע מיני עם גופו של האחר. יש את קרקע הבית של טבע, וההתחברות למקום מסוים. יש את הקרקע האנושית של משפחה או קהילה. יש את הקרקע התפיסתית של מערכת השפה או מערכת אמונות. ויש את הקרקע הפנימית של אמונה במשמעות החיים האישיים. מגוון קרקעות אלו, המעשיות, המדומינות ואלו שבזיכרון, הן חלק ממשאבי האדם. הן מקורות כוח לתמוך בו במשברים, אלו מעיינות ריפוי להזין אותו ברגעי לחץ. בנוירוזזה אנו זוכרים את הטראומה ושוכחים את קרקעות החיים.

ההיבט החשוב ביותר בעבודה עם טראומה הוא להחיות מחדש את קרקעות החיים. אישה שהופרדה מאביה בגיל שנה זוכרת את הנוחות האדמתית והתמיכה של ידיו בשנה הראשונה לחייה. אישה שעושה דמיון מודרך אל תוך החור הוולקני שבמרכז ליבה מגלה בקרקעיתו בקבוק המכיל את המסר: בקרקעיתו של כל חור שחור יש חלב ודבש. לאדם יש חלום שבו אביו המנוח מביע מחילה על העונשים בילדותו. אישה הגוססת מסרטן מניחה קן של ציפור על שולחנה. אישה שסבלה מהתעללות טראומטית זוכרת ומגלה

מחדש, באופן שניתן להעלותו על הדעת, כלב שיכול לעזור לה לרוץ למקום בטוח בו היא יכולה לראשונה להרגיש בטוחה.

הדוגמה הנוגעת ללב ביותר אינה באה מחדר הטיפולים אלא מקטע עיתון ממלחמת העולם השנייה: ילדה בת עשר, כלואה באושוויץ, שמרה יומן שנתגלה לאחר מותה במהלך השואה, שבו היא כותבת את הדבר הבא: "בכל יום אני מביטה מבעד לתיל הדוקרני ואני רואה עץ. העץ הזה עוזר לי להיזכר ביופי ובעוצמה של החיים"

7. קרני חיים Life rays: איכויות של השראה והתגלמות

צמרת העץ נקראת כתר (crown), כשם שקודקוד ראשו של האדם נקרא כתר. כתר העץ מכיל עלים היונקים פנימה אוויר וטובלים באור השמש. הפוטוסינתזה של העץ מספקת את האנרגיה לביויסינתזה של גופו. בצורת הביויסינתזה שלנו, אנו עוסקים בנגישות שלנו לרוח (spirit), שזה אומר נשימה, ולאור, שמהווה סמל לאיכויות שלנו. פסיכותרפיה מודרנית נוטה לחשוד ברוחניות כמשהו אזוטרי ופולחני, ולחשוש ממנה. אולם לאחרונה הראתי במאמר שכל צורות הפסיכותרפיה קיבלו מתחילתן השראה ממקורות רוחניים, נוסף על רעיונותיהן מהתחום הפסיכודינמי, התנהגותי או מתחום הפסיכותרפיה הגופנית. בביויסינתזה ההזנה הרוחנית של האדם מקבלת מקום מרכזי, בניגוד לחוסר הבית הרוחני המהווה אחד ממאפייני הייאוש הקיומי על כל צורותיו.

בחלק מצורות הלימוד האזוטרי מבינים את האיכויות או מסמלים אותן כקרני אור היורדות אלינו ממימד רוחני של הוויה. במאמר מוקדם יותר התייחסתי לזה כזרמי אור, לעומת זרמי החיים של השורשים שלנו. וילהלם רייך כתב שבתחתית כל נירוזזה, תחת כל מצב כואב ותנאי עינויים, שוכן לו מצב פשוט, הגון ובהיר של הוויה אנושית. הוא קרא לזה הליבה (the core). אנו קוראים לזה מהות (essence). הנוצרים קוראים לזה נשמה (soul). רוחניות במהותה היא פשוטה מאוד: המורה הרוחני הדני, בוב מור (Bob Moore) קורא לזה התחושה לגבי מה שאנו עושים. זה המיסטורין מאחורי הבעיה, הריפוי מאחורי הפצע, הפנים האמיתיות שמאחורי המסכה של הורוס, האיכויות שנחוץ לגלותן עם רוצים להתמודד עם לחצי החיים בדרכים בהירות.

בבודיהזם סמל מימד האיכות של ההוויה הוא שמיים פתוחים או בהירים. העננים יכולים לערפל אותם, אך הם תמיד שם. לפעמים אנו יכולים לראותם במבט חטוף לרגע ואז שוכחים מזה שוב. לעיתים, כמו אנשים שגרים בעיר ולא ראו לעולם את שמי הלילה, אין לנו שום תחושה של זה, אך זה פועל מעלינו נסתר מהעין. לפעמים שמיים בהירים אלו הופכים למשאב אליו אפשר להתחבר באופן יומיומי: ברגעים כאלו אנו מרגישים "מוארים", אך זה לא מצב קבוע, אלא תזכורת לטבע חסר העננים של ההוויה הבסיסית שלנו.

מהטבע הבלתי מעונן הזה מגיעות האיכויות הבסיסיות שלנו; היכולת לאהוב, לתובנות, לאומץ אל מול שדים, לאמונה למרות עינויי המלחמה, לאמון בכוח החיים.

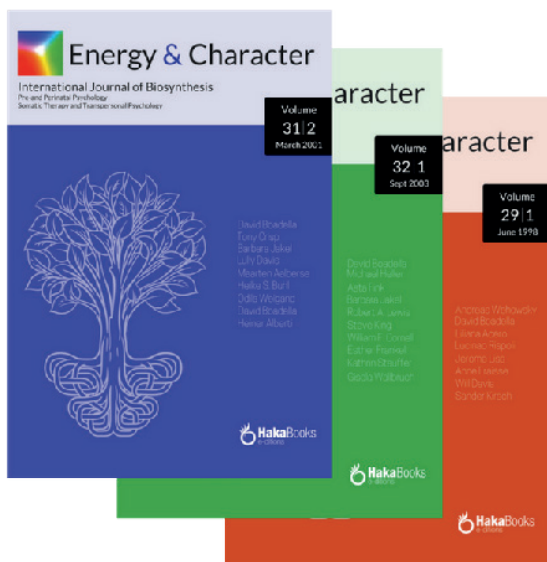
מימד האיכות של ההוויה, כפי שהוא מובן בביויסינתזה, הוא מעבר לגוף (trans-somatic) אך מגולם בצורה מוחשית, טרנספרסונלי אך לובש צורה אישית, בלתי ניתן להשמדה, ויחד עם זאת ביכולתו להישכח, להתכסות או להתערפל. אנו יכולים לשכוח את האיכויות שלנו, אך הן אינן שוכחות אותנו. העץ באופן קבוע מפיק תועלת מקרני השמש בשמייים הבהירים, גם כאשר אף שמש אינה נראית לעין.

ממעמקי הסכיזופרניה עולה דימוי השמש השחורה, והריפוי של סכיזופרניה מערב הפיכת דימוי זה של השמש השחורה, לתחושה של חום אנושי המפשיר את איכויות האדם מתוך תרדמת החורף שלהן.

סיום Conclusion

ניסיתי לתאר בקווים כלליים את המימדים הבסיסיים של ביוסינתזה, תוך שימוש במטאפורת העץ. זהו החזון שלי אודות העבודה בה אנו מעורבים. לא דיברתי על שיטות, טכניקות, ועקרונות טיפוליים, אלא על הטרומ טיפוליים ומעבר לטיפול. הם מונחים ביסוד העבודה במאות תחומי יישום.

Free Article

If you wish to receive more information about the reissue of the journal, we invite you to visit our website www.energyandcharacter.com, where you can get information about how and where to buy them.

 www.energyandcharacter.com
 journal@energyandcharacter.com
 +34 680 457 788 - 620 012 111